

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1901/2021
12.01.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено – поправни завод у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3256/19 од 10.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 12.01.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3256/19 од 10.03.2021. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање о жалби тужене.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 604/16 од 31.01.2018. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу, на име трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада у периоду од фебруара 2013. године закључно са мартом 2015. године, исплати месечне износе ближе наведене у том ставу изреке, са законском затезном каматом на сваки износ од доспелости до исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 168.700,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3256/19 од 10.03.2021. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у првом ставу изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му, на име трошкова превоза за долазак и одлазак са рада у периоду од фебруара 2013. године закључно са мартом 2015. године, исплати месечне износе наведене у том ставу изреке са законском затезном каматом на сваки износ од доспелости до исплате. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у првостепеној пресуди, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се тужена обавезе да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 168.700,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене на радном месту послови обезбеђења завода у Служби за обезбеђење КПЗ у Београду у звању Тужилац живи у ... а ради у Београду. Тужена није исплаћивала тужиоцу трошкове за превоз у периоду од фебруара 2013. године закључно са мартom 2015. године. У утуженом периоду, управник Казнено – поправног затвора у Београду није дозвољавао да се заведу захтеви за накнаду ових трошкова у писарници, већ су евидентирани само они захтеви које је управник одобрио.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, применом Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу исплати трошкове превоза за долазак и одлазак са рада, за период од фебруара 2013. године закључно са мартom 2017. године, чију је висину утврдио из налаза вештака економско – финансијске струке у укупном износу 1.166.176, 27 динара.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. По налажењу тог суда, тужилац право на накнаду трошкова превоза остварује у складу са чланом 140. Закона о државним службеницима – писаним захтевом, који се подноси функционеру који руководи државним органом, а о том захтеву одлучује се решењем. Закључак је другостепеног суда да тужилац не може са успехом тражити накнаду ових трошкова као накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа тужене, у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, јер није доставио доказ да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату предметних трошкова и што није покренуо управни спор због евентуалног „ћутања администрације“.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право због чега је чињенично стање погрешно утврђено.

Одредбом члана 13. Закона о државним службеницима (Службени гласник РС”, бр. 79/05...99/10), прописано је да државни службеник има право на плату, накнаду и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима. Према члану 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника (“Службени

гласник РС” бр. 62/06...99/10), државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, док је ставом 2. истог члана прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе. Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 98/07) предвиђено је да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, (члан 2. став 1. тачка 1.), у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају (члан 3.).

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда погрешан је закључак другостепеног суда да тужилац нема право на накнаду трошкова превоза зато што није доставио доказе да се туженој обратио са захтевом за накнаду трошкова превоза, јер ово право запосленог није условљено подношењем захтева и доказивањем да је о захтеву одлучено или доказивањем да је запослени стварно сносио ове трошкове. Наиме, право на накнаду трошкова превоза засновано је на непосредној примени одредбе члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 2. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, којима није прописана обавеза запосленог да за остваривање законског права на накнаду трошкова превоза - руководиоцу подноси посебан захтев.

Међутим, запослени има право на накнаду стварних и оправданих трошкова, чија је висина лимитирана чланом 3. Уредбе, ценом појединачних месечних карата у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

У конкретном случају, утврђено је да тужилац ради у Београду, у ..., а да живи у Сходно наведеном, оценом налаза вештака тужиоцу је првостепеном пресудом досуђена месечна накнада трошкова превоза на релацији ... - Београд, према цени дневне повратне карте овлашћеног аутопревозника за међуградски превоз, и том износу додата је месечна накнада за градски превоз на релацији Београд - ... (за Зону 1 и 2), све умањено за већ плаћену накнаду трошкова превоза. Међутим, суд није утврдио које је превозно средство тужилац користио за долазак и одлазак са рада и да ли је свакодневно у утуженом периоду куповао дневне повратне карте и за градски и међуградски превоз на наведеној релацији, имајући у виду раздаљину између места рада и места становања, режим његовог рада у установи и присуство на раду, ценећи при томе да ли је било објективно могуће да свакодневно користи превоз на релацији између места рада и места становања, што је било неопходно. Од наведених чињеница зависи да ли су трошкови, које је у утуженом периоду имао, били стварни и оправдани, а терет доказивања истих, у смислу члана 228. и 231. ЗПП, сноси тужилац.

Са изнетих разлога, како није било услова за преиначење другостепене пресуде, Врховни касациони суд на основу овлашћења из члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

У поновном поступку, другостепени суд ће узети у обзир изнете примедбе и изнова одлучити о жалби тужене.

Председник већа – судија
Марина Милановић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић